

te vrste napisov od katere druge (EX V. - *ex voto* - po zaobljubi; V.S.L.M - *votum solvit libens merito* - zaobljubo izpolnil rad in po pravici; I.O.M - *Iovi Optimo Maximo* - Jupitru najboljšemu in največjemu; D.I.M - *deo invicto Mithrae* - nepremagljivemu bogu Mitri ...). Kakor v Corbierjevi knjigi je tudi tukaj razložena *interpretatio Romana*.

Kot posebno kategorijo Matijašič predstavi vojaške napise, kjer obdela osnovne pojme rimskega vojaškega sistema (*legio* - legija, *centuria* - stotnja, *centurio* - stotnik, *turma* - četa, *manipulum* - manipel, *primipilus* - najvišji stotnik, *tribunus militum* - vojaški tribun, *quaestor* - kvestor, *legatus* - legat), ki so nujno orodje branja vojaških napisov. Navede imena legij in kohort, predstavi pa še nekatere druge pojme z vojaškega področja (*honestia missio* - časten odpust iz vojaške službe, *veteranus* - odsluženi vojak, *classis* - ladjeve, *cornicularius* - podčastnik, *explorator* - oglednik, *frumentarius* - preskrbovalec živeža ...).

Naslednje poglavje obravnava počastitvene napise po že ustaljenih principih. V sklopu tega razdelka avtor razloži *cursus honorum*, a to stori manj zapleteno. Poučimo se lahko o glavnih funkcijah, njih okrajšavah in posebnostih v posameznem rangu. Ne ustavlja se pri verskih funkcijah niti pri lokalnih. Matijašič je na to mesto uvrstil tudi cesarsko titulature - vse dele cesarjevega imena. Opozori na drugo stoletje, ko so si cesarji dodajali vedno več imenskih atributov, začenši s Trajanom (*Germanicus, Dacicus, Parthicus, Optimus* ...). Za 3. st. opozori na pridevka: pobožen (*pius*) in srečen (*felix*), katerima se kasneje dodaja še nepremagljiv (*invictus*). Od sredine 3. st. naprej se za cesarja uveljavi še častni naziv naš gospod (*dominus noster*). Od tukaj logično izpelje prehod na *damnatio memoriae*.

Gradbeni napisi (na templjih, gledališčih, mestnih vratih, slavolokih, mostovih, vodovodih ...) so večinoma počastitveni napisi. Predstavi splošno zgradbo teh napisov, besede, ki se na njih največkrat pojavljajo, ter njihove okrajšave. Na njih se pogosto nahajajo navedbe denarja, zato avtor ne zamudi priložnosti za krajši ekskurz na to temo. V okviru tega poglavja so obravnavani tudi mljniki; za nekaj trenutkov se avtor ustavi pri samih cestah in njihovi gradnji, nato preide na enostavnejše primerke te vrste, takoj za tem pa tudi na tiste, opremljene s kompleksnejšimi napisi, ki jih razloži na osnovi konkretnih primerov, s pomočjo katerih ponazorijo njihove glavne značilnosti.

Manj truda Matijašič nameni epigrafskim spomenikom pravne narave. Njegovo odločitev bi lahko razložili z dejstvom, da so ti napisi manj pogosti. Avtor nas kratko in jedrnatou pouči o značaju zakonov (*leges*), sklepov (*decreta*), ediktov (*edicta*), razsodb (*sententiae*), odlokov (*rescripta*). Podrobneje obravnava vojaške diplome, na njihove pomen sem opozorila že pri prvem

priročniku, in koledarje. Vojaška diploma, ki je bila nedavno najdena v Savi, je ilustrativen primer.

Zadnja kategorija napisov, ki jo lahko označimo s skupnim pojmom: *instrumentum* (napisi na predmetih vsakodnevne rabe), zajema zadnje pravo poglavje knjige. Seznanimo se s samo definicijo, opisom, primeri, specifičnostjo, predmeti, na katerih se ti napisi najdejo. Nemalo pozornosti je namenjene barvnim napisom na keramiki ali zidu (*tituli picti*) na eni strani in grafitom na drugi.

V zaključku Matijašič problemsko zastavi nalogo epigrafike, jo še enkrat poveže z drugimi sorodnimi vedami ter podčrta pomen napisov za spoznavanje antičnega gospodarstva, navad, prebivalstva, vojske ...

Kakor v vseh epigrafskih priročnikih sledi tudi tukaj še del, ki je opremljen z raznimi sezname, tabelami, indeksi. Če hrvaškega primerjam s francoskim, je to koristno orodje tukaj zastopano obsežneje in natančneje. Seznam okrajšav obsega najpogostejše kratice (nikakor se sicer ne more primerjati s spisikom v starem priročniku R. Cagnata); kronološki popis konzulov od 509 pr. Kr. do 541 po Kr. in seznam diktatorjev od 509 pr. Kr. do 44 pr. Kr. se zdita manj potrebna. Splošnoinformativnega značaja je popis rimskih kraljev. Drugače pa moramo vrednotiti spisek rimskih cesarjev od Avgusta naprej, ki je opremljen s cesarjevo uradno titulature in leti vladanja. Od leta 395 naprej so cesarji razdeljeni na vzhodne in zahodne. Zanimive so tudi opombe, ki povedo, kdaj so bili cesarji proglašeni za božanske (*divus*). Sledi še tablica rimskega koledarja, ki smo jo prej pogrešali. V okviru bibliografije je treba poudariti splošne priročnike epigrafike, kjer je mogoče najti vse pomembne strokovne prispevke. Poseben sklop sestavljajo zbirke napisov od 16. stoletja naprej, dela revialnega značaja ter priročniki sekundarnega pomena (onomastika, vojska, ceste, prozopografija ...); zadnji razdelek bibliografije je posvečen epigrafiki na Hrvaškem.

Preostaja samo še, da pod tema dvema epigrafskima deloma potegnem črto. Predstavila sem najnovejša priročnika za epigrafiko, ki sta oba po obsegu racionalno omejena. Delo Roberta Matijašiča je po mojem mnenju primerno predvsem za študente, ki se šele uvajajo v "umetnost" epigrafike, saj avtor od bralca ne pričakuje ogromnega predznanja, pač pa nasprotno veliko obrobni stvari razlaga sproti. Na drugi strani se Paul Corbier manj obremenjuje z osnovami, več časa posveča kompleksnejšim problemom. Idealna varianta bi bila uporaba obeh hkrati, pa morda še kakšnega starejšega, katerega vrednost ostaja kljub zobu časa nedotaknjena (R. Cagnat, *Cours d'épigraphie latine*, Paris 1914; I. Calabi-Limentani, *Epigrafia Latina*, Milano, Varese 1968 ...).

Julijana VIŠOČNIK

Bibliographia archaeologica Slovenica selecta

V prejšnjih dveh številkah *Arheološkega vestnika* (53, 2002, in 54, 2003) so izšli kratki prikazi slovenskih arheoloških monografij, ki so bile objavljene v letih 1995-2002, v zadnji številki (54, 2003) pa je bila napovedana tudi predstavitev pomembnih prispevkov slovenskih arheologov, ki so jih objavili doma in v tujini.

V pričujočem zvezku *Arheološkega vestnika* sta se ti rubriki strnili v eno, ki smo jo poimenovali Bibliographia archaeologica Slovenica selecta. Njen namen je omogočiti sproten pregled arheološke literature slovenskih avtorjev in izbor objav v tujem tisku, ki obravnava slovenski prostor in gradivo. V tej številki *Arheološkega vestnika* zajema obdobje med leti 2000 in 2003, sestavljali pa jo bodo štiri deli. Prvi predstavlja objave slovenskih avtorjev v tujem tisku, drugi zajema objave tujih avtorjev, ki so relevantne za slovensko ozemlje in gradivo, tretji pa predstavlja dela slovenskih avtorjev, objavljena v slovenskem tisku, pri čemer so izzete osnovne arheološke publikacije (*Arheološki vestnik, Arheo, Varstvo spomenikov, Documenta Praehistorica, Annales*). Zadnji, četrti del, je nadaljevanje predstavitev novih slovenskih arheoloških monografij v obliki kratkih prikazov in recenzij za leto 2003 in prejšnja leta, če jih ni bilo mogoče objaviti v prejšnji številki *Arheološkega vestnika*.

In the latest two volumes of *Arheološki vestnik* (53, 2002 and 54, 2003) short reviews of Slovenian archaeological monographs (1995-2002) were published, and in the latest volume (54, 2003) a presentation was announced of important contributions by Slovenian archaeologists published in Slovenia and abroad.

In the present volume of *Arheološki vestnik*, *Bibliographia archaeologica Slovenica selecta* is introduced. Our intention is to present a continuous review of archaeological literature by Slovenian authors and a selection of foreign publications dealing with the Slovenian territory and material. In this volume, the period between 2000 and 2003 is presented, divided into four parts. The first part comprises publications by Slovenian authors abroad, the second part is composed of publications by foreign authors, relevant for Slovenian territory and material, while the third part includes works of Slovenian authors published in Slovenia, excepting the basic archaeological publications (*Arheološki vestnik*, *Arheo*, *Varstvo spomenikov*, *Documenta Praehistorica*, *Annales*). The last, fourth part includes short reviews of recently published archaeological monographs in Slovenia. Any books not included in previous volumes of *Arheološki vestnik* are added.

Five of the books are reviewed only in Slovene. The first one is a catalogue of the Glass and Amber from the Novo mesto exhibition, prepared by Dolenjski muzej (Museum of Lower Carniola in Novo mesto) and the National museum of Slovenia in Ljubljana in 2003, also available in German. It contains a short presentation of late Bronze Age, early and late Iron Age periods in Slovenia, focusing on glass and amber finds from the Dolenjska region (**Borut Križ, Peter Turk, *Steklo in jantar Novega mesta. Katalog arheološke razstave [Glass and amber of Novo mesto], Novo mesto, Ljubljana 2003***).

The next book deals mainly with the typology and chronology of Roman glass finds from the territory of present day Slovenia. In addition to the discussion on glass production in Slovenia the reviewer, Verena Perko, presents the Kieselstein castle site in Kranj (Carnium) where traces of glass production were found (**Irena Lazar, *Rimsko steklo Slovenije (The Roman glass of Slovenia), Ljubljana 2003***).

The third book is a guide to archaeological sites discovered during excavations on Slovenian motorways. Preliminary results of the archaeological excavations are presented (**Bojan Djurić et al., *Zemlja pod vašimi nogami. Arheologija na avtocestah Slovenije. Vodnik po najdiščih [The soil under your feet. Archaeology on Slovenian motorways. Guide to the sites], Ljubljana 2003***).

The following book deals with the problem of protection and management of the Slovenian cultural heritage, its presentation to the general public and the role and possibilities of development of Slovenian museums. (**Mitja Guštin, *Ni gore, hriba ne gorice, kjer cerkva se ne blešči. Prispevki k varovanju dediščine - razkoraki med teorijo in prakso, idejo in realizacijo [There is not a mountain nor a hill where a church does not appear. Contributions to the protection of the heritage - gaps between theory and practice, idea and realization], Ljubljana 2000***).

The fifth book is a presentation of the development of landscape archaeology and the history of landscape studies in Slovenia (**Predrag Novaković, *Osvajanje postora: razvoj prostorske in krajinske arheologije [Conquering the space: the development of landscape archaeology], Ljubljana 2003***).

1. OBJAVE SLOVENSКИH AVTORJEV V TUJEM TISKU 2000-2003 / PUBLICATIONS BY SLOVENIAN AUTHORS ABROAD 2000-2003

Predkoviške dobe / Stone Age

Andrič, M., K. J. Willis, The phytogeographical regions of Slovenia. A consequence of natural environmental variation or prehistoric human activity? - *Journal of Ecology* 91, 2003, 807-821.

Budja, M., Neolithisation in the Caput Adriae region. - V / In: *From the Mesolithic to the Neolithic*, Archaeolingua 11 (Budapest 2001) 125-136.

Budja, M., Neolithization processes in Southeast Europe. - *Godišnjak. Centar za balkanološka ispitivanja* 32, 2002, 23-60.

Budja, M., Symbolic systems in the context of transition to farming in Southeast Europe. Pottery and boundaries. - V / In: *Early symbolic systems for communication in Southeast Europe*, BAR International Series 1139 (Oxford 2003) 347-360.

Budja, M., Review of Slovenian prehistory. Neolithic and Eneolithic studies. - V / In: *Recent research in the prehistory of the Balkans*, Publications of the Archaeological institute of Northern Greece 3 (Thessaloniki 2003) 182-204.

Kavur, B., The things we did not find. - V / In: *The humanized mineral world. Towards social and symbolic evaluation of prehistoric technologies in South Eastern Europe*, Études et recherches Archéologiques de l'Université de Liege 103 (Liege 2003) 115-117.

Kralj, P., V. Pohar, G. Rabeder, Würm clastic sediment in the Potočka zijalka - the site of cave bear fossil remains. - V / In: *7th International Cave Bear Symposium* (Trieste 2001) 4.

Kralj, P., V. Pohar, G. Rabeder, Würm clastic sediments in the Potočka zijalka, northern Slovenia. - *Atti del Museo civico di storia naturale di Trieste* 49. Suppl., 2002 [2003] 51-57.

Kunej, D., I. Turk, New perspectives on the beginnings of music. Archaeological and musicological analysis of a middle Paleolithic bone "flute". - V / In: *The origins of music* (Cambridge, Massachusetts 2000) 235-268.

Ogrinc, N., M. Budja, Determination of nutrition habits of Neolithic habitants using stable isotope approach. - *Geochimica et Cosmochimica Acta* 67, 2003, A348.

Pohar, V., P. Kralj, G. Rabeder, M. Mišič, Cave sediments and fossil mammal remains in Križna jama, southern Slovenia. - *Cave-bear researches. Abhandlung zur Karst- und Höhlenkunde* 34, 2002, 49-51.

Šmit, Ž., G. W. Grime, S. Petru, Usewear studies on archaeological stone tools. - V / In: *Ion beam study of art and archaeological objects* (Luxembourg 2000) 67-71.

Toškan, B., The small mammals (Mammalia: Insectivora, Chiroptera, Rodentia) from cave Divje babe I (Slovenia) and the paleoenvironmental changes during the Late Pleistocene. - V / In: *7th international Cave Bear Symposium* (Trieste 2001) 10.

Turk, I., G. Bastiani, The Interpleniglacial record in the Palaeolithic site of Divje babe I (Slovenia). Some of the more important results of the 1980-1999 excavations. - V / In: *Studi sul Paleolitico, Mesolitico e Neolitico del bacino dell'Adriatico in ricordo di Antonio M. Radmilli*, Società per la Preistoria e Protostoria della Regione Friuli Venezia-Giulia. Quaderno 8 (Trieste 2000) 221-224.

Velušček, A., Ein Rad mit Achse aus dem Laibacher Moor. - V / In: *Schleife, Schlitten, Rad und Wagen. Zur Frage früher Transportmittel nördlich der Alpen*, Hemmenhofener Skripte 3 (Freiburg 2002) 38-42.

Kovinske dobe / Metal Ages

Guštin, M., I Celti. Argomento per la definizione. - V / In: *I Celti in Carnia e nell'arco alpino centro-orientale* (Trieste 2001) 335-336.

Guštin, M., I Celti ante portas. - V / In: *Gli echi della terra. Cultura celtica in Friuli. Dati materiali e momenti dell'immaginario* (Pisa 2002) 27-40.

Guštin, M., I Celti dall'Adriatico / Carni tra fonti storiche e archeologiche. - V / In: *Gli echi della terra. Cultura celtica in Friuli. Dati materiali e momenti dell'immaginario* (Pisa 2002) 11-20.

Guštin, M., Reperti di cultura la Tène. - V / In: *Gli echi della terra. Cultura celtica in Friuli. Dati materiali e momenti dell'immaginario* (Pisa 2002) 53-93.

Guštin, M., Humke starijega gvozdenega doba sa nalazišta Nova Tabla kod Murske Sobote (Slovenija). - V / In: *Sahranjivanje u bronzano i gvozdeno doba* (Čačak 2003) 61-68.

Guštin, M., Prilog poznavanju ženske nošnje kod Tauriska. Uz djevojački pokop iz groba Lt 12 u Zvonimirovo kod Suhopolja. - *Opuscula archaeologica* 27, 2003, 321-330.

Guštin, M., I. Šavel, Depotfund von Pod Kotom-jug. - *Fundberichte aus Österreich* 42, 2003, 579-580.

Hänsel, B., B. Teržan, Ein bronzezeitliches Kuppelgrab ausserhalb der mykenischen Welt im Norden der Adria. - *Prähistorische Zeitschrift* 75, 2000, 161-183.

Heath, D. J., N. Trampuž-Orel, Z. Milič, Wheel shaped pendants. Evidence of a late Bronze Age metal workshop in the Caput Adriae. - V / In: *Ancient metallurgy between Oriental Alps and Pannonian Plain*, Quaderni dell'Associazione Nazionale per Aquileia 8 (Trieste 2000) 53-70.

Horvat, M., Iron furnaces from Sela pri Dobu near Ivančna gorica (Slovenia). - V / In: *Iron, blacksmiths and tools. Ancient European crafts*, Monographies Instrumentum 12 (Montagnac 2000) 93-96.

Kavur, B., Meljski hrib and the late prehistoric regional settlement pattern / Meljski hrib und das jüngereisenzeitliche regionale Siedlungsbild. - V / In: *Die Drau, Mur- und Raab-Region im 1. vorchristlichen Jahrtausend*, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 78 (Bonn 2001) 355-364.

Mihovilič, K., B. Teržan, B. Hänsel, D. Matošević, C. Becker, *Rovinj i okolica prije Rima / Rovigno e dintorni prima dei Romani / Rovinj und seine Umgebung vor den Römern*. - (Kiel 2002).

Mlinar, M., Most na Soči ingot with the sign of a bare branch. - *Instrumentum* 17, 2003, 29-30.

Paulin, A., S. Spaić, D. J. Heath, N. Trampuž Orel, Analysis of late bronze age speiss. - *Kinzoku Hakubutsukan kiyō* 32, 2000, 29-41.

Paulin, A., N. Trampuž Orel, Metalurške raziskave pri arheometalurških projektih Narodnega muzeja Slovenije / Metallurgical examinations in the archeometallurgical projects of the National museum of Slovenia. - *Materiali in tehnologije* 37/5, 2003, 251-259.

Paulin, A., S. Spaić, D. J. Heath, N. Trampuž Orel, Metallurgical analysis of 3000-year-old Kanalski Vrh hoard pendant. - *Materials characterization* 51/4, 2003, 205-218.

Plesničar-Gec, L., Neue Daten über Emona in der Übergangsperiode. - V / In: *Ancient metallurgy between Oriental Alps and Pannonian Plain*, Quaderni dell'Associazione Nazionale per Aquileia 8 (Trieste 2000) 121-127.

Slapšak, B., B. Kirigin, Pharos and its chora. - V / In: *Problemi della chora coloniale dall'occidente al Mar Nero* (Taranto 2001) 567-591.

Slapšak, B., Nova opažanja o parcelaciji chore Farosa. - V / In: *Grčki utjecaj na istočnoj obali Jadrana*, Biblioteka Knjiga mediterana 26 (Split 2002) 195-220.

Šašel Kos, M., Pyrrhus and Illyrian Kingdom(s). - V / In: *Grčki utjecaj na istočnoj obali Jadrana*, Biblioteka Knjiga mediterana 26 (Split 2002) 101-120.

Šašel Kos, M., From Agron to Genthius. Large scale piracy in the Adriatic. - V / In: *I Greci in Adriatico*, Hesperia 15/1 (Roma 2002) 137-155.

Teržan, B., Richterin und Kriegesgöttin in der Hallstattzeit. Versuch einer Interpretation. - *Prähistorische Zeitschrift* 76, 2001, 74-86.

Teržan, B., Die spätbronze- und früheisenzeitliche Besiedlung im nordöstlichen Slowenien. Ein Überblick. - V / In: *Die Drau, Mur- und Raabregion im 1. vorchristlichen Jahrtausend*, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 78 (Bonn 2001) 125-135.

Teržan, B., Goldene Ohringe in der späten Bronze- und

frühen Eisenzeit - Zeichen des Sakralen? - *Anzeiger des Germanischen Nationalmuseums*, 2003, 68-82.

Trampuž-Orel, N., A. Paulin, S. Spaić, B. Orel, Premontary objects from the South-Eastern Alpine region - chemical and metallographic analysis. - V / In: *I bronzi antichi*, Monographies Instrumentum 21 (Montagnac 2002) 69-81.

Trampuž Orel, N., B. Orel, Metal supply connections between the Caput Adriae and the Eastern Alpine ore deposits in the late Bronze Age evidenced in the chemical analyses of ingots from Kanalski vrh. - V / In: *Archaeometallurgy in Europe*, Associazione Italiana di Metallurgia 2 (Milano 2003) 405-413.

Turk, P., Some aspects of new late Bronze Age and Early Iron Age Hoard-finds from Central Slovenia / Einige Aspekte von neuen spätbronze- und früheisenzeitlichen Hortfunden aus Zentralslowenien. - V / In: *Die Drau, Mur- und Raab-Region im 1. vorchristlichen Jahrtausend*, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 78 (Bonn 2001) 155-164.

Turk, P., B. Križ, Reiche Nekropolen der Hallstatt-Zeit. - *Archäologie in Deutschland* 19/1, 2003, 60-65.

Turk, P., Late Bronze Age lowland settlements in central Slovenia. Hamlets, villages or proto-urban centres? - V / In: *Diachronic settlement studies in the Metal ages*, Jutland Archaeological Society publications 45 (Højbjerg 2003) 109-119.

Turk, P., Bronzezeitliche Hortfunde in Slowenien - eine Notiz zum Stand der Forschung. - *Fundberichte aus Österreich* 42, 2003, 578.

Rimska doba / Roman Period

Bartosiewicz, L., J. Dirjec, Camels in antiquity. Roman period finds from Slovenia. - *Antiquity* 75/288, 2001, 279-285.

Božič, D., Eine spätrömische Pinzette oder Waageschere? - *Instrumentum* 12, 2000, 30.

Božič, D., Fragment einer frühromischen Bronzelaterne im Barbaricum. - *Instrumentum* 12, 2000, 15.

Božič, D., Doppelskalpel oder Zirkel? - *Instrumentum* 13, 2001, 18.

Božič, D., Un nouveau type d'applique de joug d'époque romaine? - *Instrumentum* 13, 2001, 20.

Božič, D., Décors de harnais romain à bordure ajourée. - *Instrumentum* 13, 2001, 25-26.

Božič, D., Über den Verwendungszweck eines römischen Messerchen. - *Instrumentum* 13, 2001, 28-30.

Božič, D., A rare variant of Roman wax-spatulae. - *Instrumentum* 13, 2001, 32-33.

Božič, D., Sur la fonction d'une plaque en bronze de Ljubljana (SI). - *Instrumentum* 14, 2001, 19.

Božič, D., Su un bastoncino appiattito in osso da Aquileia (I). - *Instrumentum* 14, 2001, 23-24.

Božič, D., Note sur les plumes à écrire romaines. - *Instrumentum* 14, 2001, 27-28.

Božič, D., Zum Schreibgerät aus dem Grab einer Ärztin aus Vindonissa (CH). - *Instrumentum* 14, 2001, 30-32.

Božič, D., Les couvercles en bronze de type Biebrich. - *Instrumentum* 14, 2001, 33-34.

Božič, D., A Roman grave with writing implements from Ljubljana (SI). - *Instrumentum* 16, 2002, 33-36.

Božič, D., Il vasellame bronzeo romano. Grandi bacili e piccoli mestoli-colini. - V / In: *I bronzi antichi*, Monographies Instrumentum 21 (Montagnac 2002) 419-428.

Deschler-Erb, E., D. Božič, A late republican bone pendant from the Münsterhügel in Basel (CH). - *Instrumentum* 15, 2002, 39-41.

Gaspari, A., R. Krampuš, Bronze "donor" from the votive site in the river Ljubljana. - V / In: *I bronzi antichi*, Monographies Instrumentum 21 (Montagnac 2002) 446-449.

Guštin, M., Il campo militare romano a Čatež presso Brežice (Slovenia). - *Quaderni friulani di archeologia* 12, 2002, 69-75.

- Horvat, J., Z. Milić, M. Tomanič-Jevremov, Ein Hortfund silberner Fingerringe des 3. Jahrhunderts aus Poetovio. - V / In: *Carinthia Romana und die römische Welt. Festschrift für Gernot Piccottini zum 60. Geburtstag*, Aus Forschung und Kunst 34 (Klagenfurt 2001) 317-328.
- Horvat, J., Archäologische Zeugnisse im slowenischen Alpengebiet. - V / In: *La culture matérielle - sources et problèmes, Histoire des Alpes 7* (Zürich 2002) 117-133.
- Istenič, J., G. Schneider, Aegean cooking ware in the Eastern Adriatic. - *Rei cretariae Romanae Fautorum acta* 36, 2000, 341-348.
- Istenič, J., A late-republican gladius from the River Ljubljana (Slovenia). - *Journal of Roman military equipment studies* 11, 2000, 1-9.
- Istenič, J., L. Plesničar-Gec, A pottery kiln at Emona. - *Rei cretariae Romanae Fautorum acta* 37, 2001, 141-146.
- Istenič, J., An early mould blown pyxis from Poetovio (Slovenia). - *Instrumentum* 13, 2001, 23-24.
- Istenič, J., A 3rd century face-mask from Slovenia. - *Instrumentum* 13, 2001, 27-28.
- Istenič, J., The western cemetery of Poetovio. Burial evidence and cultural identity. - *Histria antiqua* 8, 2002, 165-173.
- Istenič, J., Bronze statuette of Apollo from the river Ljubljana. - V / In: *I bronzi antichi*, Monographies Instrumentum 21 (Montagnac 2002) 450-455.
- Istenič, J., A uniface medallion with a portrait of Augustus from the river Ljubljana (Slovenia). - *Germania* 81/1, 2003, 263-276.
- Istenič, J., Fragment of a bronze korica from the area of Siska. - *Godišnjak Gradskog muzeja Sisak* 3-4, 2002-2003, 1-10.
- Istenič, J., M. Daszkiewicz, G. Schneider, Local production of pottery and clay lamps at Emona (Italia, regio X). - *Rei cretariae Romanae Fautorum acta* 38, 2003, 83-91.
- Jeršek, M., J. Horvat, Okrasni kamni v zakladu iz Ptuja (3. stoletje) / Ornamental Stones in Hoard from Ptuj (3rd Century). - *RMZ-mater. Geoenviron.*, 48/3, 2001, 459-472.
- Kos, P., M. Šašel Kos, Map 20 Pannonia - Dalmatia. - V / In: *Barrington atlas of the Greek and Roman world* (Princeton, Oxford 2000) 286-309.
- Lazar, I., Ribbed glass bowls from the territory of modern Slovenia. - V / In: *Annales du 14e congrès de l'Association internationale pour l'histoire du verre, Italie, Venezia-Milano 1998* (Lochem 2000) 63-67.
- Lazar, I., Celeia - La città più meridionale nella provincia del Norico. - V / In: *Da Aquileia al Danubio*, Archeologia di frontiera 4 (Trieste 2001) 69-91.
- Lazar, I., Das archäologische Bild der Stadt Celeia. - V / In: *Worauf wir stehen. Archäologie in Oberösterreich*, Kataloge des Oberösterreichischen Landesmuseums. Neue Folge 195 (Weitra 2003) 177-184.
- Plesničar-Gec, L., The figural vessel from Emona. - V / In: *From the parts to the whole. Acta of the 13th International Bronze Congress*, Journal of Roman studies. Suppl. 39 (Portsmouth, Rhode Island 2002) 249.
- Sagadin, M., Two bone styli from an Augustean complex in Kranj (SI). - *Instrumentum* 15, 2002, 34-35.
- Sivec, I., Copper alloy objects from Emona. Foreign influences and local production. - V / In: *Ancient metallurgy between Oriental Alps and Pannonian Plain*, Quaderni dell'Associazione Nazionale per Aquileia 8 (Trieste 2000) 129-140.
- Sivec, I., Roman copper-based artifacts from Emona. - V / In: *From the parts to the whole. Acta of the 13th International Bronze Congress*, Journal of Roman studies. Suppl. 39 (Portsmouth, Rhode Island 2002) 000-000.
- Stančič, Z., T. Veljanovski, Understanding Roman settlement patterns through multivariate statistics and predictive modelling. - *Beyond the map. NATO advanced science institutes series. Series A. Life sciences* 321, 2000, 147-156.
- Šašel Kos, M., Caesar, Illyricum, and the hinterland of Aquileia. - V / In: *L'ultimo Cesare. Scritti, riforme, progetti, congiure*, Monografie / Centro ricerche e documentazione sull'antichità classica 20 (Roma 2000) 277-304.
- Tomanič-Jevremov, M., Z. Šubic, I. Tušek, Poetovio. - V / In: *Da Aquileia al Danubio*, Archeologia di frontiera 4 (Trieste 2001) 92-102.
- Vidrih-Perko, V., M. Pavletič, Report on ceramics from Brinjuni. - *Rei cretariae Romanae Fautorum acta* 36, 2000, 263-269.
- Vidrih-Perko, V., Amber from ancient sites on the territory of Slovenia. - *Acta Academiae Artium Vlnensis* 22, 2001, 187-194.
- Županek, B., Continuity and Change. Burial Practice in Roman Emona. - *Histria antiqua* 8, 2002, 157-164.

Pozna antika in zgodnji srednji vek / Late Antiquity and Early Middle Ages

- Bitenc, P., Iron combs for wool or flax processing. - *Instrumentum* 15, 2002, 27-30.
- Bratož, R., Ciglenečki, S., L'odierna Slovenia. - V / In: *Aquileia romana e christiana fra II e V secolo*, Antichità altoadriatiche 47 (Trieste 2000) 489-533.
- Bratož, R., La chiesa aquileiese e i barbari (V-VII sec.). - V / In: *Aquileia e il suo patriarcato*, Pubblicazioni della Deputazione di storia patria per il Friuli 29 (Udine 2000) 101-149.
- Bratož, R., Il patriarcato di Grado e il monotelismo. - *Studi Goriziani* 87-88, 1998 [2000], 7-37.
- Bratož, R., I primi vescovi. - V / In: *Patriarchi. Quindici secoli di civiltà fra l'Adriatico e l'Europa Centrale* (Milano 2000) 69-70.
- Bratož, R., The early Christian church in Macedonia and its relation to Rome / Ranohristijanska crkva vo Makedonija i nejininite odnosi so Rim. - *Makedonsko nasledstvo* 5/13, 2000, 3-82.
- Bratož, R., L' Isonzo tra l'Antichità e il Medioevo. - V / In: *I Goriziani nel Medioevo. Conti e cittadini*, La clessidra di Clío 22 (Gorizia 2001) 15-42.
- Bratož, R., Der Bischof Victorinus und die Kirchengemeinde von Poetovio. 2. Hälfte des 3. Jahrhunderts. - *Zalai múzeum* 11, 2002, 7-20.
- Bratož, R., Die Einstellung der Kirche zu den Regna und Gentes im 7. Jahrhundert. - V / In: *Integration und Herrschaft. Ethnische Identitäten und soziale Organisation im Frühmittelalter*, Denkschriften, Forschungen zur Geschichte des Mittelalters 301/3 (Wien 2002) 43-61.
- Bratož, R., Die Beziehungen zwischen den ethnischen und konfessionellen Gruppen (Katholiken, Arianer, Heiden) im Ostalpen- und Mitteldonaunraum im Lichte der schriftlichen Quellen. - V / In: *Probleme der frühen Merowingerzeit im Mitteldonaunraum*, Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno 19 (Brno 2002) 73-98.
- Bratož, R., Venanzio Fortunato e lo scisma dei Tre Capitoli. - V / In: *Venanzio Fortunato e il suo tempo. Convegno internazionale di studio* (Treviso 2003) 363-401.
- Ciglenečki, S., Romani e langobardi in Slovenia nel VI secolo. - V / In: *Paolo Diacono e il Friuli altomedievale (secc. VI-X)* (Spoleto 2001) 179-200.
- Ciglenečki, S., Frühchristliche Kirchen in Slowenien und die Elemente ihrer Innenausstattung. - *Hortus artium medievallium* 9, 2003, 11-20.
- Ciglenečki, S., Frühchristliche Kirchenanlagen in Slowenien. - V / In: *Frühe Kirchen im östlichen Alpengebiet. Von der Spätantike bis in ottonische Zeit*, Abhandlungen / Bayerische Akademie der Wissenschaften, Philosophisch-historische Klasse, N. F. 123 (München 2003) 581-595.
- Gaspari, A., M. Guštin, I. Lazar, B. Žbona Trkman, Late Roman tool finds from Celje, Gradišče at Zbelovska gora and Sv. Pavel above Vrtovin (Slovenia). - V / In: *Iron, blacksmiths and tools. Ancient European crafts*, Monographies Instrumentum 12 (Montagnac 2000) 187-203.

Giumlia-Mair, A. R., E. Lucchini, M. Župančič, *Archaeological hypothesis and scientific check. A case study. 3 late antique belt elements, one workshop? International Conference. Archaeometallurgy in Europe.* - (Capodistria 2003).

Hänsel, B., K. Mihovilić, B. Teržan, B. Tessmann, Ein frühmittelalterliches Massengrab vor der Befestigungsmauer von Monkodnja in Istrien. - *Godišnjak, Centar za balkanološka ispitivanja* 32, 2002, 467-491.

Lotter, F., R. Bratož, H. Castritius, *Völkerverschiebungen im Ostalpen-Mitteldonau-Raum zwischen Antike und Mittelalter (375-600).* - Ergänzungsbände zum Reallexikon der germanischen Altertumskunde 39 (Berlin, New York 2003).

Pflaum, V., Spätromische Kerbschnittverzierte Gürtelbeschlüge im Gebiet des heutigen Slowenien. - V / In: *Bronzi di età romana in Cisalpina, Antichità altoadriatiche* 51 (Trieste 2002) 259-287.

Pleterski, A., Dejaki novi metodološki vidikritja pri analizi kladoviša Al'tenerding. - V / In: *Novi tehnologiji v arheologiji* (Kyiv 2002) 10-22.

Pleterski, A., Sclavinia und Germania - Brezelfibeln und Töpfe. - V / In: *Aspekte der Archäologie des Mittelalters und der Neuzeit. Festschrift für Walter Sage, Bamberger Schriften zur Archäologie des Mittelalters und der Neuzeit* 1 (Bonn 2003) 363-372.

Pleterski, A., Spuren slawischer Fürstentümer im Ostalpenraum. Archäologische und mythologische Anhaltspunkte. - V / In: *Karantainen. Mutter von Kärnten und Steiermark, Studia Carinthica* 22 (Klagenfurt, Ljubljana, Wien 2003) 25-36.

Sivec, I., Militaria in Slowenien in der spätromischen Zeit. - V / In: *Miles Romanus dal Po al Danubio nel Tardoantico. Atti del Convegno internazionale Pordenone - Concordia Saggittaria, 17-19 marzo 2000* (Pordenone 2002) 243-249.

Vidrih-Perko, V., M. Župančič, Late Roman amphorae from SW Slovenia and peninsula of Istria (North-eastern Adriatic). - V / In: *1st International Conference on late Roman coarse wares, cooking wares and amphorae in the Mediterranean* (Barcelona 2002) 63.

Vidrih-Perko, V., M. Župančič, Neki aspekti kasnoantičkog i ranosrednjevekovnog naseljevanja sjeverne Istre i Krasa prikazanog kroz uvoz keramike / Some observations on the late Roman and early medieval settlement in North Istria and in the Kras interpreted by pottery imports. - *Materijali* 14, 2002, 64-65, 133-134.

Župančič, M., Kann die Verschiebung der römischen Truppen vom Rheinland nach Norditalien in den Jahren 401/402 archäologisch bezeugt werden? (Bruchstück einer Gürtelgarnitur aus Predloka, Slowenien). - V / In: *Miles Romanus dal Po al Danubio nel Tardoantico. Atti del Convegno internazionale Pordenone - Concordia Saggittaria, 17-19 marzo 2000* (Pordenone 2002) 231-242.

Srednji in novi vek / Middle and New Ages

Cunja, R., Archaische Majolika vom Cillier Fürstenhof. - V / In: *Die Grafen von Cilli. Ausstellungskatalog Regionalmuseum Celje* (Celje 2001) 111-114.

Guštin, M., Mittelalterliche Städte auf römischen Ruinen in Slowenien. - V / In: *Zwischen Römersiedlung und mittelalterlichen Stadt. Archäologische Aspekte zur Kontinuitätsfrage.* - Beiträge zur Mittelalterarchäologie in Österreich 17, 2001, 241-249.

Župančič, M., Ponovno odkrita jama (Grotta delle monete) pri Hrpeljah ter (še) ne odkrit srednjeveški novčani zaklad. - *Tabula* 5, 2002, 15-24.

Epigrafika in numizmatika / Epigraphy and Numismatics

Bekić, L., M. Lovenjak, Novi natpis vojnog obilježja iz okoline Zagreba. - *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 35, 2002, 197-204.

Kos, P., A find of Celtic coins from the area of Balina Glavica (Sinotion) in Dalmatia. - *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 35, 2002, 147-158.

Kos, P., D. G. Wigg, Münzwesen, keltisches. - V / In: *Reallexikon der Germanischen Altertumskunde* 20 (Berlin, New York 2002) 365-372.

Miškec, A., *Die Fundmünzen der römischen Zeit in Kroatien. Abt. XVIII. Istrien.* - (Mainz 2002).

Miškec, A., The countermark SPR on sestertii of Nero. - *Numismatica e antichità classiche* 32, 2003, 275-280.

Šašel Kos, M., Sacred places and epichoric gods in the southeastern Alpine area - some aspects. - V / In: *Les cultes polythéistes dans l'Adriatique romaine, Études* 4 (Bordeaux 2000) 27-51.

Šašel Kos, M., The Roman inscriptions of Celeia commemorating emperors. - *Varia epigraphica. Epigrafia e antichità* 17, 2001, 383-402.

Šašel Kos, M., Between Celeia and Virunum - the Roman inscriptions from southern Carinthia. - V / In: *Carinthia Romana und die römische Welt. Festschrift für Gernot Piccottini zum 60. Geburtstag*, Aus Forschung und Kunst 34 (Klagenfurt 2001) 193-205.

Šašel Kos, M., Divinità celtiche nelle regioni alpine orientali. - V / In: *I Celti nell'Alto Adriatico, Antichità Altoadriatiche* 48 (Trieste 2001) 309-315.

Šašel Kos, M., Il confine nord-orientale dell'Italia romana. Riesame del problema alla luce di un nuovo documento epigrafico. - *Aquileia nostra* 73, 2002, 246-259.

Šašel Kos, M., The Noarus River in Strabo's Geography. - *Tyche* 17, 2002, 145-153.

Šašel Kos, M., Secular authority as reflected in funerary monuments - some Norican and Pannonian examples. - *Histria antiqua* 8, 2002, 131-138.

Šašel Kos, M., The festival of Carna at Emona. - *Tyche* 17, 2002, 129-144.

Antropologija / Anthropology

Leben-Seljak, P., A Hun skeleton with intentionally deformed skull from Ptuj, Slovenia. - *Collegium antropologicum* 26/58. *Suppl. (aug. 2002)* 2002, 119-120.

Arheološka teorija in ostalo / Archaeological theory and varia

Gaspari, A., Archaeology of the Ljubljana river (Slovenia). Early underwater investigations and some current issues. - *International journal of nautical archaeology* 32/1, 2003, 42-52.

Grosman, D., Two examples of using combined prospecting techniques. - V / In: *Non-destructive techniques applied to landscape archaeology, The archaeology of Mediterranean landscapes* 4 (Oxford 2000) 245-255.

Grosman, D., M. Erič, T. Gvozdanovič, D. Pollak, *A digital chasm - the role of real time data control in archaeological excavation. "Enter the Past". The E-way into the four dimension of cultural heritage congress.* - (Vienna 2003).

Guštin, M., Archeologia urbana in Slovenia. - V / In: *Dalla carta di rischio archeologico di Cesena alla tutela preventiva urbana in Europa* (Firenze 2001) 53-57.

Kerman, B., Árpád-kori régészeti emlékek a Muravidéken. - *Muratáj (Lendava)* 12/1, 2000, 41-49.

Mušič, B., Slapšak, B., Vidrih-Perko, V., On-site distributions and geophysics. The site of Rodik-Ajdovščina. - V / In: *Extracting meaning from ploughsoil assemblages, The archaeology of Mediterranean landscapes* 5 (Oxford 2000) 132-146.

Mušič, B., Results of geophysical prospecting on prehistoric and late Roman sites associated with iron metallurgy. Case

studies. Cvinger near Meniška vas and Ajdovščina above Rodik (Slovenia). - V / In: *Iron, blacksmiths and tools. Ancient European crafts*, Monographies Instrumentum 12 (Montagnac 2000) 109-120.

Novaković, P., Archaeology in five states - A peculiarity or just another story at the crossroads of "Mitteleuropa" and the Balkans. A case study of Slovene Archaeology. - *Tübinger Archäologische Taschenbücher* 3, 2002, 323-352.

Šmit, Ž., Budnar, M., Pelicon, P., Zorko, B., Knific, T., Istenič, J., Trampuž Orel, N., Demortier, G., Analyses of gold artifacts from Slovenia. - *Ion beam analysis accelerators in applied research and technology. Nuclear instrum. methods phys. res., B, Beam interact. mater. atoms* 161-163, 2000, 753-757.

2. IZBOR OBJAV TUJIH AVTORJEV O SLOVENSKEM OZEMLJU IN GRADIVU 2000-2003 / SELECTED PUBLICATIONS BY FOREIGN AUTHORS ABOUT THE SLOVENIAN TERRITORY AND MATERIAL 2000-2003

Kovinske dobe / Metal Ages

Dugulin, A., *La necropoli di San Servolo. Veneti, Istri, Celti e Romani nel territorio di Trieste*. - (Trieste 2002).

Merlatti, R., Il complesso protostorico della Grotta delle Ossa a San Canziano del Carso. - *Atti e Memorie della Società istriana di archeologia e storia patria* 49 (101)2001, 7-85.

Rimska doba / Roman Period

Fischer, T., *Noricum*. - (Mainz am Rhein 2002).

Gassner, V., Jilek, S., Ladstätter, S., *Am Rande des Reiches. Die Römer in Österreich. Österreichische Geschichte. 15 v. Chr. - 387 n. Chr.* - (Wien 2002).

Giumlia-Mair, A., Technical studies on the Roman copper-based finds from Emona. - *Berliner Beiträge zur Archäometrie* 18, 2001, 5-42.

Giumlia-Mair, A., Pietre ornamentali e leghe d'oro. Studi tecnici ed analisi su un gioiello da Emona. - V / In: *Carinthia Romana und die römische Welt. Festschrift für Gernot Piccottini zum 60. Geburtstag*, Aus Forschung und Kunst 34 (Klagenfurt 2001) 329-340.

Mráv, Z., Kaiserliche Bautätigkeit zur Zeit Hadrians in den Städten Pannoniens. - *Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae* 43, 2003, 125-137.

Mráv, Z., Die Gründung Emonas und der Bau seiner Stadtmauer (Zur Ergänzung der Inschrift AIJ 170B = ILJug 304). - *Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae* 41, 2001, 81-98.

Pozna antika in zgodnji srednji vek / Late Antiquity and Early Middle Ages

Gleirscher, P., *Karantainen. Das slawische Kärnten*. - (Klagenfurt 2000).

Scherrer, P., Anmerkungen zur Siedlungssoziologie in spätantiken Höhensiedlungen des Südostalpenraumes. - V / In: *Carinthia Romana und die römische Welt. Festschrift für Gernot Piccottini zum 60. Geburtstag*, Aus Forschung und Kunst 34 (Klagenfurt 2001) 219-237.

Arheološka teorija in ostalo / Archaeological theory and varia

Bressan, F., *Gorizia e la valle dell'Isonzo. Dalla preistoria al medioevo*. - Monografie goriziane 1 (Trieste 2001).

Slapšak, B. (ed.), *On the good use of geographic information systems in archaeological landscape studies. Proceedings of the COST G2 WG2 Round Table*. - (Luxembourg 2001).

3. IZBOR OBJAV V SLOVENSKIH NEARHEOLOŠKIH PUBLIKACIJAH 2000-2003/ SELECTED PUBLICATIONS IN SLOVENIAN NON-ARCHAEOLOGICAL LITERATURE 2000-2003

Predkovinske dobe / Stone Age

Kralj, P., V. Pohar, Klastični sediment v Potočki zijalki / Clastic deposits in the Potočka zijalka Cave, *Razprave. Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Razred za naravoslovne vede* 42/1, 2001, 25-36.

Mikuž, V., V. Pohar, Čeljustnica dinoterija (Mammalia, Proboscidea) iz Drtije pri Moravčah / Deinothere jaw (Mammalia, Proboscidea) from Drtija near Moravče (Central Slovenia), *Razprave. Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Razred za naravoslovne vede*, 42/1, 2001, 79-101.

Paunović, M., M. Culiberg, I. Turk, Analysis of the content of hearths from the Mousterian site Divje Babe I (Slovenia). Scales and dermal plates of lower vertebrates, charcoal and fossilized wood / Analiza vsebine ognjišč musterjenskega najdišča Divje Babe I (Slovenija). Luske in kožne ploščice nižjih vretenčarjev, oglje in fosiliziran les, *Razprave. Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Razred za naravoslovne vede* 43, 2002, 203-218.

Petru, S., Usewear on stone tool. - *Geološki zbornik* 15, 2000, 127-130.

Pohar, V., M. Brodar, Potočka zijalka - Hochalpine Aurignacstation / Potočka zijalka - visokogorsko aurignaciensko najdišče. - *Geološki zbornik* 15, 2000, 85-98.

Pohar, V., M. Culiberg, R. Pavlovec, Globoki vrtni na Ljubljanskem barju v luči pelodne analize / Two deep boreholes on Ljubljansko barje in the light of pollen analysis, *Razprave. Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Razred za naravoslovne vede* 43/2, 2002, 191-202.

Pohar, V., R. Pavlovec, Ugotovitve ob okrogli mizi "Kaj še lahko raziskujemo pri paleolitiku in ledenodobnih živalih v Sloveniji". - *Glasnik Slovenske matice* 25-26/1-2, 2002, 55-56.

Pohar, V., P. Kralj, Preservation of Pleistocene natural and cultural heritage in Potočka zijalka, Križna jama and Črni Kal cave sites, Slovenija / Die Erhaltung der Pleistozän Natur- und Kulturerbschaft in Potočka zijalka, Križna jama und Črni Kal, Slovenien. - V / In: *Zbornik predavanj* (Idrija 2003) 239-242.

Turk, I., Divje babe I. - *Geološki zbornik* 15, 2000, 131-133.

Turk, I., D. Skaberne, B. A. B. Blackwell, J. Dirjec, Ocena vlage v mlajšepleistocenskem kraškem okolju. Paleoklima in paleomikrookolje v jami Divje babe I, Slovenija / Assessing humidity in an upper Pleistocene karst environment. Palaeoclimates and palaeomicroenvironments at the cave Divje babe I, Slovenia. - *Acta carsologica* 31, 2002, 139-175.

Turk, I., Humans and carnivores in Slovenia during the upper Pleistocene. Interactions between Neanderthals and the cave bear. - V / In: *Living with bears. A large European carnivore in a shrinking world* (Ljubljana 2003) 43-57.

Kovinske dobe / Metal Ages

Čufar, K., A. Velušček, Dendrokronološke raziskave na Založnici - najmlajši znani bakrenodobni koliščarski naselbini na Ljubljanskem barju (Dendrochronological investigation in Založnica - the latest known Eneolithic pile dwelling at Ljubljansko Barje). - *Zbornik gozdarstva in lesarstva* 71, 2003, 137-158.

Pahič, S., Bronaste sulične osti v zakopnih najdbah na Slovenskem. - *Vojnogodovinski zbornik* 7, 2001, 8-15.

Pahič, S., O "negovskih" čladah iz Ženjaka. - *Vojnozgodovinski zbornik* 8, 2002, 8-15.

Pavlin, P., Gobavica nad Mengšem. - V / In: *Depoja z gradišča Gobavica nad Mengšem in drugi depoji starejše železne dobe* (Mengeš 2003) 16-17.

Turk, P., Depoja z Gobavice nad Mengšem in depoji starejše železne dobe. - V / In: *Depoja z gradišča Gobavica nad Mengšem in drugi depoji starejše železne dobe* (Mengeš 2003) 17-21.

Rimska doba / Roman Period

Bratož, R., Socialni vidiki širjenja krščanstva (1.-3. stoletje). - *Zgodovina v šoli* 9/3-4, 2000, 16-25.

Bratož, R., Soča in prehodi čez reko v antiki (L'Isongo tra antichità e il medioevo). - *Goriški letnik* 27, 2000, 2001, 27-50.

Djurić, B., Profil imperatorja - Napoleon iz Rovt (The profile of an emperor - The Napoleon mosaic from Rovte). - *Argo* 46/1, 2003, 24-35.

Horvat, J., Arheološki sledovi v slovenskem visokogorju (Archäologische Zeugnisse in slowenischen Alpengebiet). - *Kamniški zbornik* 16, 2002, 193-200.

Mikl Curk, I., Za razmejevanje obdobja - poslednja "rimska" keramika? - *Časopis za zgodovino in narodopisje* 39(74)/1-2, 2003, 13-26.

Pahič, S., Nekaj o rimskih vojaških uniformah. - *Vojnozgodovinski zbornik* 9, 2002, 7-12.

Sagadin, M., Zgodnjeantični Kranj. - V / In: *Avguštinov zbornik, Gorenjski kraji in ljudje* 24 (Kranj 2003) 82-90.

Pozna antika in zgodnji srednji vek / Late Antiquity and Early Middle Ages

Bratož, R., Meništvu v rimskih provincah srednjega Podonavja in zahodnega Balkana (Das Mönchtum in den römischen Provinzen des Mitteladonau und Balkanraumes). - V / In: *Vita artis perennis. Ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca = Festschrift Emilijan Cevc* (Ljubljana 2000) 103-126

Bratož, R., Koprška škofija od prve omembe (599) do srede 8. stoletja. - *Acta Histriae* 9/1, 2001, 37-64.

Bratož, R., Venancij Fortunat in shizma Treh poglavij. - *Zgodovinski časopis* 55/1, 2001, 149-167.

Bratož, R., Prelomni trenutki iz časov antike in preseljevanja narodov (Umbruchperioden in der Antike und zur Völkerwanderungszeit). - V / In: *Temeljne prelomnice preteklih tisočletij. zbornik referatov* (Ljubljana 2001) 19-42.

Bratož, R., Dioklecijanovo preganjanje kristjanov v provincah srednjega Podonavja in zahodnega Balkana. - V / In: *Mednarodni znanstveni simpozij ob 1700-letnici smrti sv. Viktorina Ptujškega. Zbornik razprav* (Ptuj 2003) 29-98.

Ciglenceki, S., Poznoantično Posočje in problemi langobardske obrambe Italije (L'Isontino nell'età tardoantica e il sistema difensivo longobardo dell'Italia). - *Goriški letnik* 27, 2000, 51-66.

Godec, B., V. Grdun, M. Župančič, V. Gontarev, J. Lamut, Arheometalurška raziskava jeklenih ral / An archeo-metallurgical investigation of steel ploughs. - *Materiali in tehnologije* 34/5, 2000, 283-287.

Knific, T., I. Langus, Z. Milič, Kríž iz Zidanega gabra nad Mihovim. - *Argo* 46/2, 2003, 14-19.

Karo, Š., T. Knific, Z. Milič, Pokositreni železni predmeti z Gradišča nad Bašljem. - *Argo* 44/2, 2001, 42-47.

Macháček, J., A. Pleterški, Altslawische Kultstrukturen in Pohansko bei Břeclav (Tschechische Republik). - *Studia mythologica Slavica* 3, 2000, 9-22.

Mikl-Curk, I., Ptuj svetega Viktorina. Kako ga kaže urbanistično tkivo in tvarna kultura. - *Kronika* 48/3, 2000, 1-10.

Pleterški, A., Gab es bei den Südslawen Widerstand gegen die Christianisierung? - *Studia mythologica Slavica* 4, 2001, 35-46.

Pleterški, A., Why the application of Gaussian curve and seriation programs can be detrimental. - V / In: *Computing archaeology for understanding the past CAA2000. Computer applications and quantitative methods in archaeology*, BAR International Series 931 (Oxford 2001) 61-62.

Pleterški, A., Pravno-kultne strukture v prostoru Altenerdinga na Bavarskem (Juridical-cult structures in the region of Altenerding in Bavaria). - *Studia mythologica Slavica* 5, 2002, 19-41.

Pleterški, A., J. J. Mareš, Astronomische Grundlagen einiger frühmittelalterlichen Kultstellen in Praha. - *Studia mythologica Slavica* 6, 2003, 9-35.

Sagadin, M., Poznoantična steklarska delavnica v Kranju. - V / In: *Kranjski zbornik* (Kranj 2000) 13-22.

Srednji in novi vek / Middle and New Ages

Božič, D., Herman II. Celjski, Jernej Pečnik in pleterška kartuzija (Herman II. von Cilli, Jernej Pečnik und die Kartause von Pletterje). - V / In: *"Hodil po zemlji sem naši" - Marijanu Zadnikarju ob osemdesetletnici / Festschrift Marijan Zadnikar* (Ljubljana 2001) 207-218.

Cunja, R., Keramika. - V / In: *Dioecesis Justinopolitana. Spomeniki gotske umetnosti na območju koprške škofije* (Koper 2000) 282-295.

Kerman, B., Poznosrednjeveške sekire iz Prekmurja (Late medieval axes of Prekmurje). - *Zbornik soboškega muzeja* 7, 2003, 7-16.

Mason, P., Arheološki pristopi k preučevanju srednjeveške keramike. - *Argo* 43/1, 2000, 31-39.

Nabergoj, T., Habent sua fata gladii, habent sua fata armii! (Prispevek k izrazu za orožje in bojno opremo v srednjeveških pisnih virih za slovenski prostor). - *Kronika* 49/1-2, 2001, 1-22.

Nabergoj, T., Srednjeveški meč iz Ljublanice s kabalističnim napisom Agla. - *Argo* 45/1-2, 2002, 44-50.

Nabergoj, T., P. Vidmar, Z. Milič, Dises Geriht Swert hat Lasen Mahen ... O insignijah ptujškega mestnega sodnika (Dises Geriht Swert hat Lasen Mahen ... Von den Insignien des Stadtrichters von Ptuj). - *Zbornik Pokrajinskega muzeja Ptuj* 1, 2003, 70-125.

Predovnik, K. K., Arheološke raziskave najdišč mlajših obdobja v Kostanjevici in okolici. - V / In: *Vekov tek. Kostanjevica na Krki 1252-200. Zbornik ob 750. obletnici prve listinske omembe mesta* (Kostanjevica na Krki 2003) 41-53.

Stare, V., Pokopališče v cerkvi sv. Miklavža na Otoku pri Dobravi (Gutenwert). - *Argo* 43/1, 2000, 32-51.

Stare, V., Kovinski predmeti z jugovzhodnega dela naselja na Otoku pri Dobravi (Gutenwert). - *Argo* 45/1,2, 2002, 18-43.

Stare, V., Lončene posode z Otoka pri Dobravi. - *Argo* 46/2, 2003, 20-29.

Šemrov, A., Kovnica Kostanjevica (Landstrass - Landestrost) v obdobju visokega srednjega veka. - V / In: *Vekov tek. Kostanjevica na Krki 1252-2002. Zbornik ob 750. obletnici prve listinske omembe mesta* (Kostanjevica na Krki 2003) 181-191.

Štih, P., Dve novi notici za najstarejšo zgodovino Ljubljane. - *Zgodovinski časopis* 56/1-2, 2002, 7-42.

Epigrafika in numizmatika / Epigraphy and Numismatics

Šašel Kos, M., Svet bogov vzhodnih Alp in Jadrana v stiku z rimsko civilizacijo. - *Keria* 2/2, 2000, 155-159.

Šašel Kos, M., Rimski napis iz Šmarate (The Roman inscriptions from Šmarata / Römische Inschriften von Šmarata). - *Kronika* 48/1-2, 2000, 95-101.

Šašel Kos, M., Svet bogov vzhodnih Alp in Jadrana v stiku z rimsko civilizacijo II. - *Keria* 3/2, 2001, 43-55.

Šašel Kos, M., Belin. - *Studia mythologica Slavica* 4, 2001, 9-16.

Šašel Kos, M., Svet bogov vzhodnih Alp in Jadrana v stiku z rimsko civilizacijo III. Svet lokalnih božanstev iz Celeje in mestne okolice. - *Keria* 4/2, 2002, 41-57.

Šemrov, A., Wagn gwogen Gwicht, *Numizmatični vestnik letn.* 27/29, 2001, 760-762.

Arheološka teorija in ostalo / Archaeological theory and varia

Cunja, R., Poselitvena dinamika in spremembe funkcije nekaterih mestnih prostorov. Primera nekdanjega kapucinskega vrta in samostanske cerkve sv. Klare v Kopru. - *Acta Histriae*, 9/2, 2001, 295-310.

Greif, T., Arheo-tekti zgodovine. - *Časopis za kritiko znanosti* 28 (200/201), 2000, 11-18.

Kavur, B., Na napačni strani. - *Časopis za kritiko znanosti* 28 (200/201), 2000, 19-29.

Koprivnik, V., Arheološka zbirka. - V / In: *Stoletno sporočilo* (Maribor 2003) 48-96.

Mlekuž, D., Modeliranje preteklih zvočnih krajin. - V / In: *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2001-2002* (Ljubljana 2002) 55-63.

Novaković, P., O nacionalizmu v arheološki teoriji in praksi. - *Časopis za kritiko znanosti* 28 (200/201), 2000, 79-109.

Pahič, S., V. Koprivnik, *Sledovi davne preteklosti. Brinjeva gora z okolico.* - Muzejski listi 28 (Maribor 2002).

Podpečan, B., Arheološka topografije braslovške fare. - *Kronika* 50/1, 2002, 117-138.

Predovnik, K., Cur archaeologia mediaevalis? - *Časopis za kritiko znanosti* 28 (200/201), 2000, 31-51.

Sagadin, M., Arheološka podoba Dežele. - V / In: *Preteklost v zavetju Stola*, Zbornik občine Žirovnica (Žirovnica 2000) 145-156.

Sagadin, M., Od kamnitega orodja do zgodnjega srednjega veka. - V / In: *Občina Komenda. Življenje od kamene dobe do danes* (Komenda 2002) 39-54.

Žvanut, K., Likovna produkcija zgodnjega srednjega veka. Med arheologijo in umetnostno zgodovino. - *Časopis za kritiko znanosti* 28 (200/201) 2000, 53-77.

4. NOVE SLOVENSKE ARHEOLOŠKE MONOGRAFIJE / RECENTLY PUBLISHED SLOVENIAN ARCHAEOLOGICAL MONOGRAPHS

Dular, J., *Halštatske nekropole Dolenjske / Die hallstattzeitlichen Nekropolen in Dolenjsko.* - Opera Instituti archaeologici Sloveniae 6 (Ljubljana 2003).

Guštin, M., *Ni gore, hriba ne gorice, kjer cerkva se ne blešči. Prispevki k varovanju dediščine - razkoraki med teorijo in prakso, idejo in realizacijo.* - (Ljubljana 2003).

Križ, B., P. Turk, *Steklo in jantar Novega mesta. Katalog arheološke razstave.* - (Novo mesto 2003).

Lazar, I., *Rimsko steklo Slovenije / The Roman glass of Slovenia.* - Opera Instituti archaeologici Sloveniae 7 (Ljubljana 2003).

Novaković, P., *Osvajanje prostora. Razvoj prostorske in krajinske arheologije.* - (Ljubljana 2003).

Predovnik, K. K., *Trdnjava Kostanjevica na Starem gradu nad Podbočjem.* - Archaeologia historica Slovenica 4 (Ljubljana 2003).

Šašel Kos, M., Scherrer, P. (ur.), *The autonomous towns of Noricum and Pannonia. Pannonia. / Die autonomen Städte in Noricum and Pannonien. Pannonia.* - Situla 41 (Ljubljana 2003).

B. Križ, P. Turk: *Steklo in jantar Novega mesta. Katalog arheološke razstave.* Dolenjski muzej, Narodni muzej Slovenije, Novo mesto, Ljubljana 2003. 104 str., 186 barvnih fotografij, 3 črno-bele fotografije, 6 zemljevidov, 6 risb, 1 kronološka tabela.

Predgovoru župana mestne občine Novo mesto, Boštjana Kovačiča sledi oris starejše železne dobe na Slovenskem, ki ga je prispeval Peter Turk, in poglavje o arheologiji Novega mesta izpod peresa Boruta Križa, sicer tudi avtorja razstave. Izbrani literaturi sledi še katalog razstavljenih predmetov, katerega avtorja sta Borut Križ in Petra Stipančič.

Poglavje o starejši železni dobi na Slovenskem je avtor Peter Turk vsebinsko razdelil na več delov. V prvem se posveti raziskavam med 19. in 20. stoletjem. Opisuje družbeno situacijo, v kateri se je arheologija v Sloveniji razvijala, našteje pomembnejše raziskovalce in najpomembnejša odkritja tega obdobja. Poudari najpomembnejše značilnosti izkopavanj najzgodnejših raziskovalcev in obdobje, ko se je arheologija v Sloveniji tudi institucionalno organizirala.

V drugem delu, z naslovom Žarnogrobišni predniki, poda osnovne značilnosti pozne bronaste dobe tako v Sloveniji kot v Evropi. Poleg grobišč so za to obdobje v Sloveniji značilne tudi depojske najdbe. Kratko so navedene tudi posamezne slovenske regionalne skupine prehoda iz 2. v 1. tisočletje pr. n. št. in njihove osnovne značilnosti. Omenja tudi dva novejša projekta, raziskave utrjenih višinskih naselbin v jugovzhodni Sloveniji in arheološke raziskave ob gradnji avtocestnega omrežja, ki sta močno izboljšala vedenje o žarnogrobišnih naselbinah.

Železna logika prostora je tretji del, v katerem spoznamo halštatske regionalne skupine Slovenije in njihovo enovitost oz. raznolikost.

Ker katalog predstavlja novomeško gradivo, je posebno poglavje namenjeno dolenjski skupini halštatskega obdobja, ki poleg samega Novega mesta zajema celotno Dolenjsko, del Zasavja, Belo krajino in Žumberak na Hrvaškem. Izpostavi nekaj najbogatejših oz. najpomembnejših grobnih celot, med katerimi najdemo tudi nekatere uvožene predmete, in skuša orisati vpogled v takratno družbeno situacijo.

V zaključku spoznamo še prehod v mlajšo železno dobo, ki na Dolenjskem nastopi po nenadni prekinitvi halštatskodobnega načina življenja ob koncu 4. stoletja. Popolnoma drugačen način pokopa, drugačni tipi grobnih pridakov in najdb kažejo na nasilne in temeljite spremembe dolenjske družbene strukture.

Arheološko podobo Novega mesta predstavlja Borut Križ. Geografskemu opisu območja Novega mesta sledi seznam 13 arheoloških najdišč s tega območja, ki segajo od mlajše kamene dobe do srednjega veka.

Preden se posveti samemu jantaru in steklu, predstavi še prostor Novega mesta kot sedež halštatskih knezov, ki ga, poleg nekaj izjemnih knežjih grobov, definirajo tudi močno in prostrano utrjeno naselje, železarsko predelovalno območje, več kot 700 doslej raziskanih skeletnih halštatskodobnih grobov v več kot 23 zemljenih gomilah in bogati grobni pridatki.

Prispevek, ki govori o steklu in jantaru v Novem mestu, se prične z bronasto dobo, saj najstarejši primerki steklenih predmetov v Novem mestu izvirajo iz poznobronastodobnih grobov. Največ steklenega in jantarnega gradiva je bilo najdenega v grobovih iz starejše železne dobe, v obdobju, ko je dolenjska halštatska skupina v največjem razcvetu. Podrobneje oriše moške in ženske grobove tega obdobja, domače in uvoženo posodje ter kovinski, stekleni in jantarni nakit. Prispevek se zaključuje s kratkim pregledom mlajše železne dobe v Novem mestu, ki z več kot 700 latenskimi grobovi potrjuje intenzivno poselitev obravnavanega območja tudi v tem obdobju.

Katalog predmetov prikazuje 128 predmetov, ki so bili predstavljeni na razstavi in jih deloma hrani Dolenjski muzej, deloma pa Narodni muzej Slovenije. Katalog je opremljen z barvnimi fotografijami posameznih predmetov in njihovim opisom.